

**DELEGATURA
UOKiK W KATOWICACH**

Katowice, 29.12.2006r.

RKT-411-37/06/MK

DECYZJA Nr RKT-94/2006

I. Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zmian. Dz.U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119, Dz.U. Nr 170, poz. 1217) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zmian.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie, ul. Piłsudskiego 32, 48-303 Nysa,

-działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. Na podstawie art. 9 wymienionej na wstępie ustawy, **uznaje się** za praktykę ograniczającą konkurencję, nadużywanie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie, pozycji dominującej na lokalnym rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy Nysa, polegające na narzucaniu nadmiernie wygórowanych cen za wywóz odpadów komunalnych w pojemnikach SM-110 l., co stanowi naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, **i nakazuje się** zaniechania jej stosowania.

2. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie, **karę pieniężną** w wysokości 30.000 PLN (słownie: trzydzieści tysięcy złotych) płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy, w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zmian. Dz.U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119, Dz.U. Nr 170, poz. 1217) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie,

-działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się **obciążyć** w/w przedsiębiorcę, **kosztami** opisanego na wstępie postępowania w wysokości 115 zł (słownie: sto piętnaście złotych) i zobowiązuje się tego przedsiębiorcę do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uzasadnienie

W toku wszczętego w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej organem antymonopolowym) postępowania wyjaśniającego o sygn. RKT-400-15/05/MK, uzyskano informację o tym, iż Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie (zwane dalej PGK „EKOM” Sp. z o.o.) w kalkulacji opłaty za wywóz stałych

odpadów komunalnych w pojemniku SM-110 l. przyjęło zysk w wysokości (...)% ponoszonych kosztów, co dało podstawy do przypuszczenia, iż cena ta jest nadmiernie wygórowana. Dlatego też w dniu 29.11.2005r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem nadużywania przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. pozycji dominującej na rynku świadczenia usług odbierania stałych odpadów komunalnych na terenie Gminy Nysa, poprzez stosowanie nadmiernie wygórowanych cen za wywóz stałych odpadów komunalnych, w pojemnikach SM-110 l., co może być praktyką ograniczającą konkurencję o jakiej mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwana dalej ustawą antymonopolową). Postanowieniem Nr 2 z tego samego dnia włączono do akt tego postępowania informacje i dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym w tej sprawie o sygn. RKT-400-15/05/MK oraz w badaniu rynku o sygn. RKT-4001/01-05/03/MK.

W ustosunkowaniu się do wszczęcia postępowania PGK „EKOM” Sp. z o.o. stwierdziło (karta nr 109), iż w trakcie wykonywania usług wywozu nieczystości stałych, ponosi szereg różnych kosztów, część z nich są to koszty, które w sposób bezpośredni można przypisać danemu rodzajowi pojemnika np. koszt dzierżawy pojemnika czy też szacunkowy koszt przyjęcia odpadów na składowisko odpadów. Natomiast zdecydowana część z nich są to koszty, których nie można w sposób bezpośredni wyliczyć indywidualnie dla każdego pojemnika. Dlatego też niezbędne jest przyjęcie pewnych szacunków i uśrednień. W kalkulacji ceny wywozu pojemnika SM-110 l. występują zarówno koszty możliwe do uchwycenia w okresach dziennych, koszty możliwe do przeliczenia na 1m³ i na jeden pojemnik, jak i koszty niemożliwe do takiego przeliczenia. Sposób ustalenia kosztu wywozu pojemnika SM-110 l. został przedstawiony przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w piśmie z dnia 07.12.2005r. (karta nr 109). Z wyliczenia tego wynika, iż zdaniem tego przedsiębiorcy rzeczywisty zysk zawarty w cenie za wywóz pojemnika SM-110 l. wynosi nie jak wynika z pierwotnej kalkulacji (...)% kosztów własnych, ale ok. (...)% kosztów całkowitych i odpowiada wysokości zysku stosowanego przez takie firmy jak Remondis Opole Sp. z o.o. w Opolu czy Altvater Sulo Polska Sp. z o.o. w Warszawie Oddział w Krapkowicach. Ponadto w ocenie tego przedsiębiorcy ceny za wywóz tego pojemnika stosowane przez firmy wchodzące na rynek nie zawierają w jego ocenie pełnego kosztu wywozu i gromadzenia odpadów. Stąd też pomimo tego, że cena stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. może wydawać się wysoka, w rzeczywistości taką ceną nie jest. Dlatego też zdaniem PGK „EKOM” Sp. z o.o. zarzut stosowania nadmiernie wygórowanych cen za wywóz odpadów z pojemników SM-110 l. jest bezzasadny.

Organ antymonopolowy ustalił co następuje

PGK „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000046327, którego jedynym udziałowcem jest Gmina Nysa. Przedsiębiorca ten jest właścicielem Składowiska Odpadów Komunalnych w Domaszowicach, na którym składowane są przede wszystkim odpady z terenu tej Gminy. Ponadto PGK „EKOM” Sp. z o.o. świadczy usługi wywozu nieczystości stałych z terenu Gminy Nysa oraz pobliskich Gmin: Otmuchów, Pakosławice, Głuchołazy i Paczków. Ceny za wywóz odpadów komunalnych stosowanych przez Zakład Higieny Komunalnej będący jednostką organizacyjną PGK „EKOM” Sp. z o.o. ustalane są wewnętrznie przez Prezesa Zarządu tej spółki (karta nr 6). Zarządzeniem wewnętrznym nr 13/2004 Prezesa PGK „EKOM” Sp. z o.o. (karta nr 17) zostały wprowadzone z dniem 3 stycznia 2005r. nowe ceny za wywóz nieczystości stałych i płynnych stanowiące załącznik do tego zarządzenia (karta nr 18). Cennik ten przewiduje m.in. opłatę za wywóz nieczystości stałych w pojemnikach SM 110 l.-120 l. (zwany dalej SM-110 l.), w przypadku wywozu 2 razy na miesiąc w wysokości 6,53 zł netto tj. 6,99 zł brutto za jednorazowy wywóz tego pojemnika. Cena ta nie zmieniła się w 2006 r. i jest na poziomie ceny z 2005 r. Z analizy kalkulacji opłaty za wywóz tego pojemnika wynika (karta nr 53 verte), iż PGK „EKOM” Sp. z o.o. ustaliło tę opłatę poprzez dodanie do kosztów wywozu, zysku w wysokości ok. (...)% kosztów własnych. Tak ustalony koszt został powiększony o koszt przyjęcia tych odpadów na wysypisku oraz o opłatę za dzierżawę

pojemnika. Oznacza to iż jak ustalił organ antymonopolowy, na podstawie danych zawartych w kalkulacji (karta nr 53 verte) rzeczywisty zysk PGK „EKOM” Sp. z o.o. przyjęty w tej opłacie wynosił ok. (...) zł (tj. 6,53zł cena netto – (...) zł koszt wywozu pojemnika SM-110 l. bez zysku) czyli (...) % kosztów całkowitych. Koszty w wysokości (...) zł. organ antymonopolowy ustalił dzieląc koszty przez dzienny wywóz w m³, dodając do tej kwoty koszt przyjęcia odpadów na składowisku oraz koszty dzierżawy.

Natomiast w kalkulacjach za wywóz innych rodzajów pojemników wysokość zysku ustalonego przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w podobny sposób jak w przypadku pojemnika SM-110 l. wynosi (...) % (karta nr 52 verte i nr 53). Z czego można wnosić, iż rzeczywista stopa zysku jest jeszcze niższa. Oznacza to, iż wysokość zysku w opłacie za wywóz pojemnika SM-110 l. jest aż kilkakrotnie wyższa niż w opłacie za wywóz pojemników KP-7 czy PA-1100.

Jak ustalił organ antymonopolowy w oparciu o wysokość kosztów przedstawionych w kalkulacji na 2005r. (karta nr 53 verte), gdyby PGK „EKOM” Sp. z o.o. przyjął w kalkulacji tej opłaty, zysk w wysokości podobnej jak w przypadku pozostałych pojemników tj. (...) %, cena za wywóz tego pojemnika wynosiłaby netto nie 6,53 zł ale (...) zł czyli byłaby o (...) zł niższa.

Jak wyjaśnił PGK „EKOM” Sp. z o.o. w piśmie z dnia 29.07.2005r. (karta nr 67 verte) wielkość zysku w opłacie za wywóz pojemnika PA-1100 oraz KP-7, jest niższa gdyż przedsiębiorca ten chce zachęcić klientów do korzystania właśnie z tego rodzaju pojemników. Natomiast w opłacie za wywóz pojemnika SM-110 l. zysk jest skalkulowany na wyższym poziomie, tak aby pozwalało to na uzyskanie dodatniego wyniku na działalności wywozu nieczystości po udzieleniu upustów cenowych dla klientów jak również i na pokrycie innych kosztów trudnych do przewidzenia i nie ujętych w sporządzonej kalkulacji wstępnej. Należy jednakże zauważyć, iż jak wynika z cennika, odbiorcy usług posiadają w pewnych okolicznościach możliwość uzyskiwania upustów także w przypadku wywozu innych pojemników, a nie tylko SM-110 l. natomiast w kalkulacjach za wywóz tych pojemników jest również ujęty zysk.

Ponadto jak wyjaśnił ten przedsiębiorca (karta nr 110), kalkulacja wywozu pojemnika SM-110 l. była sporządzana jedynie na wewnętrzne potrzeby, dlatego też wysokość zysku wynika z niedoszacowania faktycznych kosztów. Przykładowo PGK „EKOM” Sp. z o.o. wskazał, iż w kalkulacji tej nie uwzględniono takich kosztów jak koszt umieszczenia odpadów na składowisku czy też koszt dzierżawy pojemników (karta nr 110), w związku z tym zdaniem tego przedsiębiorcy koszty te niefortunny zostały przyjęte w kalkulacji wywozu odpadów jako „zysk”. Jednakże jak wynika z ustaleń organu antymonopolowego, w kalkulacji tej opłaty (karta nr 53 verte), oprócz wysokości zysku uwzględniono zarówno koszt przyjęcia odpadów na składowisku jak i koszt dzierżawy tych pojemników. Dlatego też powyższego wyjaśnienia tego przedsiębiorcy, iż kalkulacja ta nie zawiera kosztu składowania odpadów oraz dzierżawy tych pojemników nie można uznać za wiarygodne.

Jak ustalił organ antymonopolowy, PGK „EKOM” Sp. z o.o. posiada najwięcej pojemników o pojemności SM-110 l. tj. (...) szt. Natomiast pojemników PA 1100 l. oraz KP-7 posiada odpowiednio (...) szt. oraz (...) sztuk. Pozostałych pojemników posiada jeszcze mniejsze ilości. Przekłada to się bezpośrednio również na ilość klientów korzystających z tego rodzaju pojemników, gdyż (...) klientów posiada pojemniki SM-110 l., pojemniki PA-1100 – (...) odbiorców a pojemniki KP-7 – ok. (...) klientów. Podmiotami, które najczęściej gromadzą odpady w pojemnikach SM-110 l. i uiszczają opłaty za ich wywóz są indywidualne gospodarstwa domowe lub też małe firmy usługowe. Natomiast oferta wywozu pojemników PA-1100 oraz KP-7 skierowana jest do odbiorców, którzy wytwarzają większe ilości nieczystości. Oferta większych pojemników nie jest natomiast skierowana do klientów indywidualnych, gdyż tylko w niektórych przypadkach gromadzą oni miesięcznie tak dużą ilość odpadów, iż ekonomiczne jest ich składowanie w pojemnikach o pojemności 1100 l. oraz 7000 l.

W toku postępowania PGK „EKOM” Sp. z o.o. nie dokonał podwyższenia opłaty za wywóz pojemnika SM-110 l. w stosunku do roku 2005r. Jednakże przedstawił kolejną kalkulację tej opłaty (karta nr 146). Z kalkulacji tej opłaty wynika, iż wysokość niektórych kosztów uległa nieznacznemu podwyższeniu, natomiast przyjęto znacznie niższą niż w 2005r. ilość wywożonych

odpadów. Ponadto z treści tej kalkulacji wynika, iż przyjęto w niej zysk w wysokości (...) zł tj. (...) % kosztów ogółem. Jednakże z dokonanej przez organ antymonopolowy analizy tej kalkulacji wynika, iż nie została ona sporządzona w oparciu o rzeczywiście ponoszone koszty a w szczególności o faktycznie wywożoną ilość odpadów. Jak wynika z przedstawionych przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. informacji (karta nr 144), przedsiębiorca ten posiada obecnie (...) klientów posiadających pojemniki SM-110 l. Zakładając, że każdy z nich posiada przynajmniej po 1 pojemniku oraz biorąc pod uwagę, iż usuwanie ich odbywa się 2 razy w miesiącu należy uznać, że pojemniki te wywożone są w roku (...) razy ((...) x 2 razy x 12 miesięcy). Oznacza to, iż przedsiębiorca ten za pomocą tych pojemników usuwa rocznie ok. (...) m³ odpadów ((...) x 0,11 m³). Tym samym dzienny wywóz wynosi ok. (...) m³ ((...) m³ : 365 dni w roku). Przyjmując, że wywóz nie jest dokonywany w niedzielę i dni świąteczne, średnia ilość codziennie wywożonych odpadów byłaby jeszcze większa. Powyżej wyliczona szacunkowa ilość codziennie wywożonych odpadów tj. (...) m³ w pojemnikach SM-110 l. jest zbliżona do ilości codziennie wywożonych odpadów przyjętych w kalkulacji na 2005r. tj. (...) m³ (karta nr 53 verte). Powyższe oznacza, iż przyjęta w kalkulacji na 2006r. ilość wywożonych odpadów w wysokości ok. (...) m³ ((...) poj. x 0,11 m³) została przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. zaniżona. Zaniżenie liczby wywożonych odpadów w tej kalkulacji wynika również z przeliczenia ilości klientów posiadających pojemniki SM-110 l. (tj. (...) klientów x 2 cykle miesięczne x 12 miesięcy tj. (...) wywozów rocznie pojemników SM-110 l. : 365 dni w roku co daje ok. (...) pojemników wywożonych codziennie x 0,11m³ tj. ok. (...) m³). Ilość ta jest zbliżona do wysokości średniego dziennego wywozu odpadów przyjętego w kalkulacji na 2005r. (karta nr 53 verte).

Dlatego też organ antymonopolowy uznał, iż w przedstawionej na 2006r. kalkulacji za wywóz odpadów w pojemnikach SM-110 l. (karta nr 146) zaniżono ilość codziennie wywożonych odpadów. Zaniżenie w kalkulacji ilości wywożonych pojemników, wpłynęło na podwyższenie kosztu jednostkowego za wywóz odpadów. Spowodowało to z kolei, iż wielkość zysku zawartego w kalkulacji tej opłaty jest niższa. Natomiast przyjęcie w kalkulacji na 2006r. szacunkowej ilości rzeczywiście wywożonych odpadów tj. nie (...) m³ ale ok. (...) m³, powoduje iż koszt jednostkowy jest niższy, a tym samym wysokość zysku zawartego w tej cenie jest znacznie wyższa.

Jak ustalił organ antymonopolowy, gdyby PGK „EKOM” Sp. z o.o. przyjął w kalkulacji na 2006r., iż codziennie jest wywożonych ok. (...) m³ tj. ok. (...) pojemników SM-110, biorąc pod uwagę wysokość podanych w tej kalkulacji kosztów, oraz koszt składowania tych odpadów i dzierżawy pojemnika, oraz uwzględniając dodatkowy nie przewidziany wywóz, koszt wywozu tego pojemnika wynosiłby ok. (...) zł. Doliczając do tego zysk w wysokości podobnej do wysokości zysku zawartej w opłacie za wywóz innych pojemników tj. (...)% , cena netto wynosiłaby ok. (...) zł a nie 6,53 zł czyli byłaby o około (...) zł niższa.

Powyższe oznacza, iż w rzeczywistości zyskiem jest różnica pomiędzy ceną netto tj. 6,53 zł a ogólnym kosztem wywozu tj. (...) zł czyli kwota (...) zł. Oznacza to, iż w rzeczywistości w kalkulacji na 2006r., wysokość zysku wynosi nie jak twierdzi PGK „EKOM” Sp. z o.o. (...) % ale ok. (...) % (gdyż (...) zł stanowi ok. (...) % z kwoty kosztów ogółem tj. (...) zł). Należy jednakże zaznaczyć, iż gdyby w kalkulacji na 2006r. PGK „EKOM” Sp. z o.o. nie uwzględnił tak jak w 2005r. dodatkowego wywozu w ciągu roku, to wysokość zysku zawartego w tej opłacie byłaby znacznie wyższa gdyż wynosiłaby ok. (...) %.

Organ antymonopolowy zważył co następuje

I. Dla uznania, że sprawa ma charakter antymonopolowy niezbędne jest ustalenie czy w okolicznościach sprawy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy antymonopolowej, celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju konkurencji, ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk monopolistycznych i ochrona interesów konsumentów. Ustawa ta znajduje zatem zastosowanie jedynie wówczas, gdy zagrożony lub naruszony zostaje interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku. Przeto ustawa ta, w odniesieniu do przedsiębiorców, chroni konkurencję, a

w odniesieniu do konsumentów, ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Działaniami wymierzonymi w tak rozumianą konkurencję, bądź skierowanymi w tak pojmowane interesy konsumentów, są zatem jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku, a więc gdy dotyczą nie sytuacji pojedynczego przedsiębiorcy czy konsumenta, lecz zaburzeń na rynku, w rozumieniu negatywnych zjawisk charakteryzujących jego funkcjonowanie. Ingerencja organu antymonopolowego uzasadniona jest tylko wówczas, gdy służy ochronie tak pojętej konkurencji lub interesu konsumentów. Celem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie jest więc ochrona prywatnoprawnego interesu przedsiębiorcy bądź konsumenta. Dlatego też warunkiem koniecznym w niniejszej sprawie do stwierdzenia naruszenia przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w Nysie przepisów niniejszej ustawy jest wykazanie, iż działaniami tego przedsiębiorcy mógł zostać dotknięty szerszy krąg uczestników rynku, tj. w tym przypadku konsumentów czyli gospodarstwa domowe.

W niniejszej sprawie niewątpliwie występuje ochrona interesu publicznoprawnego, bowiem skutkami działań PGK „EKOM” Sp. z o.o. polegającymi na stosowaniu nadmiernie wygórowanych cen za wywóz odpadów został dotknięty bliżej nie określony krąg odbiorców, indywidualnych gospodarstw domowych tj. mieszkańców Gminy Nysa, gromadzących stałe odpady komunalne w pojemnikach SM-110 l. Na skutek stosowania przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. nadmiernie wygórowanych cen za wywóz tego rodzaju pojemnika, gospodarstwa domowe uiszczają opłaty za wywóz odpadów w nadmiernie wygórowanej wysokości, czyli ponoszą ciężary finansowe, których nie powinny ponosić.

Wobec powyższego niniejsze postępowanie antymonopolowe toczy się w interesie publicznym. Tym samym zastosowanie przepisów ustawy antymonopolowej do oceny działania PGK „EKOM” Sp. z o.o. na rynku usuwania odpadów jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest nadużycie przez przedsiębiorcę pozycji dominującej, polegające na bezpośrednim narzucaniu nieuczciwych cen. Przepis ten nie definiuje w sposób jednoznaczny jaką cenę można uznać za nieuczciwą. Ustawodawca jedynie przykładowo zdefiniował, iż przez cenę nieuczciwą można uznać cenę nadmiernie wygórowaną lub rażąco niską.

Tym samym warunkami koniecznymi do stwierdzenia naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej jest kumulatywne spełnienie następujących przesłanek:

- posiadanie pozycji dominującej,
 - nadużywanie tej pozycji,
 - narzucanie cen,
- oraz wykazanie, iż
- ceny te są nadmiernie wygórowane.

Posiadanie pozycji dominującej

Do wykazania, iż przedsiębiorca nadużywa pozycji dominującej na rynku konieczne jest udowodnienie, że przedsiębiorca stosujący praktykę, posiada pozycję dominującą na rynku właściwym w danej sprawie. Warunkiem niezbędnym do powyższego konieczne jest określenie rynku właściwego w danej sprawie oraz określenie pozycji na tym rynku przedsiębiorcy stosującego praktykę. Ustawodawca w art. 4 pkt 9 w/w ustawy, zdefiniował, iż przez pozycję dominującą należy rozumieć pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Z kolei pkt 8 tego artykułu, definiuje, iż rynkiem właściwym jest rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku,

preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Tym samym elementem niezbędnym do wyznaczenia rynku właściwego w danej sprawie jest jego zdefiniowanie po względem produktowym oraz geograficznym.

Przedmiotem działalności PGK „EKOM” Sp. z o.o. oprócz administrowania składowiskiem odpadów jest również odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w tym m.in. stałych odpadów komunalnych w pojemnikach SM-110 I. Tym samym rynkiem produktowym właściwym w tej sprawie jest rynek odbierania stałych odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst. jedn. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zmian.), do zadań własnych gminy należy m.in. utrzymanie czystości i porządku w gminach. Zadania gminy w tym zakresie reguluje ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst. jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 236, poz. 2008 ze zmian.). Zgodnie z art. 7 ust.1 pkt 2 tej ustawy, na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wymagane jest uzyskanie przez przedsiębiorców zezwolenia organów gminy. Natomiast zgodnie z art. 7 ust. 3 tej ustawy, organy gminy określają i podają do publicznej wiadomości wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa powyżej. Powyższe oznacza, iż warunki na jakich świadczone są usługi odbierania odpadów komunalnych określone są przez organy poszczególnych gmin, które udzielają również zezwolenia na świadczenie na obszarze danej gminy usług odbierania odpadów. Oznacza to, iż rynek odbierania odpadów komunalnych jest rynkiem lokalnym określonym obszarem danej gminy, na którym to obszarze w rozumieniu art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej panują zbliżone warunki konkurencji, co w niniejszej sprawie oznacza, iż rynkiem geograficznym w tej sprawie jest rynek Gminy Nysa.

Wobec powyższego rynkiem właściwym w tej sprawie jest rynek odbierania odpadów komunalnych na obszarze Gminy Nysa.

Jak ustalono w tym postępowaniu z obszaru Gminy Nysa w 2005r. było usuwanych ok. 16.126,3 t. stałych odpadów komunalnych (karta nr 145). Natomiast PGK „EKOM” Sp. z o.o. wywiózł w ww. roku około (...) t. odpadów (karta nr 145) z obszaru tej gminy, co stanowi ok. (...)% całości odpadów komunalnych odbieranych na jej obszarze. Konkurentami PGK „EKOM” Sp. z o.o. na tym rynku są: Joanna Dąbrowska PHU Komunalnik w Nysie (posiadająca ok. (...)% udziału na tym rynku), PHU „Komunalnik” Sp. z o.o. w Prudniku (posiadający ok. (...)% udziału) oraz Remondis Opole Sp. z o.o. w Opolu (ok. (...)% udziału na tym rynku). Oznacza to, iż udział trzech konkurentów PGK „EKOM” Sp. z o.o. na tym rynku jest nieznaczący. Wobec powyższego należy przyjąć, iż przedsiębiorca ten posiadając ok. (...)% udziału w rynku odbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy Nysa, nie spotykając się z znaczną konkurencją, posiada w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej pozycję dominującą na rynku odbierania odpadów komunalnych na obszarze tej Gminy. Tym samym działania tego przedsiębiorcy mogą podlegać ocenie w świetle art. 8 ustawy antymonopolowej.

Nadużywanie pozycji dominującej

Drugim czynnikiem niezbędnym do udowodnienia PGK „EKOM” Sp. z o.o. naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej jest wykazanie, iż przedsiębiorca ten nadużywa pozycji dominującej na rynku, poprzez oddziaływanie na interesy konsumentów w stopniu niemożliwym do zaistnienia w przypadku, gdyby podejmujący je przedsiębiorca działał na rynku w warunkach wolnej konkurencji. Samo posiadanie pozycji dominującej nie narusza przepisów ustawy antymonopolowej, narusza je dopiero określone działanie przejawiające się w stosowaniu zakazanych praktyk ograniczających konkurencję o jakich mowa w przepisach tej ustawy. Posiadanie bowiem pozycji dominującej na rynku powoduje, iż przedsiębiorca dysponuje na rynku siłą ekonomiczną, przy użyciu której może zapobiegać nie tylko efektywnej konkurencji, ale i

działać w dużym stopniu niezależnie od zachowania swych kontrahentów, a w szczególności eksploatować swoją pozycję ich kosztem.

Wobec powyższego w niniejszej sprawie konieczne jest udowodnienie, iż PGK „EKOM” Sp. z o.o. nadużywa pozycji dominującej na rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych poprzez narzucanie konsumentom nadmiernie wygórowanych cen za wywóz stałych odpadów komunalnych w pojemnikach SM-110 l., co stanowi praktykę ograniczającą konkurencję o jakiej mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Narzucanie cen

Dla stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą na rynku praktyki polegającej na narzucaniu cen, niezbędne jest wykazanie przesłanki jej narzucania. Narzucanie musi mieć charakter przymusowy, wymuszony przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w części opisującej stan faktyczny, ceny za usuwanie stałych odpadów komunalnych wprowadzane są do stosowania zarządzeniem wewnętrznym Prezesa Zarządu PGK „EKOM” Sp. z o.o. Co prawda zgodnie z tym cennikiem, dopuszcza się negocjowanie cen wywozu odpadów do wysokości 30% w przypadku komasacji pojemników, bezkolizyjnego dojazdu do pojemników, asortymentu składowanych odpadów czy też z uwagi na wcześniejsze ustalenie terminu wywozu nie kolidującego z podstawowym harmonogramem wywozu, jednakże możliwość negocjacji cen jest dopuszczalna jedynie w niektórych, wyjątkowych przypadkach. Tym samym poszczególni odbiorcy nie posiadają realnego wpływu na wysokość tych cen oraz każdorazowej możliwości ich negocjacji. Oznacza to, że wysokość cen za odbieranie stałych odpadów komunalnych jest narzucana odbiorcom przez tego przedsiębiorcę. Fakt narzucania cen przez tego przedsiębiorcę konsumentom wynika nie tylko z arbitralnego narzucania wysokości cen ale również z posiadania przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. znacznie większej siły rynkowej niż pozostali konkurenci, której źródłem jest dysponowanie znacznie większym potencjałem oraz udziałem w rynku niż pozostali konkurenci, co wynika m.in. z wieloletniej obecności na tym rynku. Stąd też konsumenci nie posiadają realnego wpływu zarówno na wybór przedsiębiorcy świadczącego tego rodzaju usługi jak i na wysokość stosowanych przez niego cen.

Nadmiernie wygórowane ceny

Jak wskazano to na str. 5 niniejszej decyzji, art. 8 ust. 2 pkt 1 nie definiuje w sposób jednoznaczny jaką cenę można uznać za nieuczciwą, jak również według jakich mierników należy ustalić jaka cena jest nadmiernie wygórowana.

W warunkach gospodarki rynkowej, gdzie cena jest wypadkową popytu i podaży, na ogół trudno jest przypisać przedsiębiorcy narzucanie cen nadmiernie wygórowanych, ze względu na brak jednoznacznych, obiektywnych mierników poziomu ceny właściwej czy też ekwiwalentnej.

W dotychczasowym orzecznictwie antymonopolowym jak i w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wskazywane były różne metody oceny czy pobierane ceny spełniają kryteria cen nadmiernie wygórowanych. Analizie podlegały przykładowo koszty produkcji, wysokość ustalonej przez przedsiębiorcę marży zysku, oraz porównywanie z cenami pobieranymi przez konkurentów na innych podobnych rynkach. Przykładowo cena nadmiernie wygórowana jest to cena, która różni się nadmiernie od opłat pobieranych przez konkurentów działających w podobnych warunkach na innych rynkach (np. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 26.02.1993r. sygn. XVII Amr 35/92 „Wokanda” z 1993r. Nr 7, czy też wyrok z dnia 07.10.1998r. sygn. XVII Ama 45/98).

Natomiast Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 14 lutego 1978r. Nr 22/76 w sprawie United Brands Company i United Brands Continental BV v. Komisja uznał, iż w przypadku gdy przedsiębiorca posiadający pozycję dominującą osiągał zyski znacznie przekraczające zyski uzyskiwane na innych rynkach lub przez konkurentów, a jednocześnie

narzucal wyższe ceny, wówczas uznawano, że cena nie miała związku z wartością ekonomiczną produktu, była więc ceną nadmiernie wygórowaną (Elżbieta Modzelewska-Wąchal. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Wyd. Twigger. Warszawa 2002r.).

Dlatego też doktryna i praktyka sądowa są zgodne co do tego, iż przy definiowaniu ceny nadmiernie wygórowanej, w celu wyeliminowania błędów w ocenie, należy posługiwać się dwojakiego rodzaju kryteriami (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 14 czerwca 2005r. sygn. akt VI ACa 93/05). Pierwsze z nich dotyczą analizy kosztowej działalności gospodarczej przedsiębiorcy. Wyróżnia się tu m.in. kryteria odnoszące się do kosztów własnych przedsiębiorcy oraz wielkości zysku w cenie jednostkowej. Drugie kryteria dotyczą natomiast porównania cen występujących na rynku właściwym z cenami potencjalnych konkurentów przedsiębiorcy na innych rynkach czy też dynamikę wzrostu cen. Jeżeli w wyniku zastosowania ww. kryteriów okaże się, że badana cena istotnie narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń kontrahentów, gdyż jest rażąco zawyżona w stosunku do wartości świadczenia oferowanego przez przedsiębiorcę dominującego, to należy przyjąć, iż mamy do czynienia z ceną nadmiernie wygórowaną w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

W niniejszym postępowaniu organ antymonopolowy postanowił dokonać analizy stosowanej ceny za wywóz odpadów w pojemniku SM-110 l. w oparciu o powyższe mierniki.

Jak przedstawiono to na str. 3 i 4 niniejszej decyzji w części dotyczącej ustalenia stanu faktycznego, analiza kalkulacji wywozu odpadów stałych w pojemniku SM-110 l. przedstawiona przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. wskazuje na to, iż przedsiębiorca ten przyjął w kalkulacji na 2005r. zysk w wysokości (...) % kosztów własnych tj. (...) % kosztów całkowitych, podczas gdy wysokość rzeczywistego zysku przyjętego przez tego przedsiębiorcę w opłacie za wywóz pozostałych rodzajów pojemników wynosi poniżej (...) %. Oznacza to, iż przedsiębiorca ten w opłacie za wywóz tego pojemnika przyjął wysokość zysku kilkakrotnie wyższą niż w przypadku pozostałych pojemników. Wysokość przyjętego zysku w tej kalkulacji, wpłynęła automatycznie na wysokość cen za wywóz tego pojemnika oraz spowodowała, ustalenie ceny za jego wywóz w wysokości 6,53 zł, która to w ocenie organu antymonopolowego jest nadmiernie wygórowana. Jak przedstawił to organ antymonopolowy w opisie stanu faktycznego, gdyby PGK „EKOM” Sp. z o.o. przyjął w kalkulacji tej opłaty, zysk w wysokości podobnej do wysokości zysku jak w opłacie za wywóz pozostałych pojemników tj. ok. (...) %, cena ta nie wynosiłaby 6,53 zł netto ale ok. (...) zł czyli byłaby znacznie niższa tj. o (...) zł.

PGK „EKOM” Sp. z o.o. co prawda nie podwyższył w 2006r. opłaty za wywóz tego pojemnika, jednakże jak przedstawiono to w opisie stanu faktycznego również aktualna kalkulacja tej opłaty wskazuje na to, iż została ona sporządzona w sposób nierzetelny, w oderwaniu od rzeczywistości ponoszonych kosztów a w szczególności nie uwzględniając faktycznej wielkości wywożonych odpadów. Jak ustalił organ antymonopolowy, w kalkulacji tej PGK „EKOM” Sp. z o.o. zaniżył ilość wywożonych odpadów stałych, co wpłynęło na podwyższenie kosztu jednostkowego za wywóz odpadów oraz zaniżenie kwoty zysku wykazywanego w tej kalkulacji do wysokości (...) zł. Gdyby PGK „EKOM” Sp. z o.o. przyjął w tej kalkulacji ilość rzeczywistości wywożonych odpadów, koszt jednostkowy za wywóz tego pojemnika byłby dużo niższy, natomiast kwota zysku zawarta w tej opłacie wynosiłaby ok. (...) zł czyli byłaby znacznie wyższa. Powyższe oznacza, iż w rzeczywistości kwota zysku stanowi ok. (...) % kosztów, a nie jak twierdzi PGK „EKOM” Sp. z o.o. (...) %, czyli jest w bardzo dużej wysokości.

Z powyższego wynika, iż rzeczywista kwota zysku zawartego w opłacie za wywóz pojemnika SM-110 l. zmniejszyła się z (...) % w 2005r. do ok. (...) % w 2006r. Wpływ na obniżenie w kalkulacji kwoty zysku miało zwiększenie się niektórych pozycji kosztów przy niezminionej wysokości tej opłaty. Ponadto w kalkulacji tej przedsiębiorca uwzględnił dodatkowy wywóz, który nie był ujęty w kalkulacji na 2005r. Gdyby ten dodatkowy wywóz nie został uwzględniony kwota zysku w kalkulacji na 2006r. nie wynosiłaby (...) %, ale ok. (...) % czyli byłaby w podobnej wysokości jak w 2005r. Jednakże pomimo zmniejszenia się w 2006r. kwoty zysku w porównaniu do 2005r., to i tak zdaniem organu antymonopolowego zysk ten nadal jest bardzo wysoki.

O tym, iż zysk ten został przyjęty w wygórowanej wysokości świadczy nie tylko nominalna jego wysokość, ale również przyjęcie przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w kalkulacjach za wywóz pozostałych rodzajów pojemników zysku w znacznie niższej wysokości tj. około (...) % czyli kilkakrotnie niższej.

Ponadto czynnikiem wskazującym na to, iż zysk ten jest w wygórowanej wysokości świadczy również porównanie wysokości zysku za wywóz tego rodzaju pojemnika stosowanej przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. oraz przez przedsiębiorców na innych podobnych rynkach.

W celu porównania wysokości zysku przyjętego przez innych przedsiębiorców działających na rynku odbierania stałych odpadów komunalnych na innych podobnych rynkach, organ antymonopolowy przeprowadził badanie rynku cen za wywóz stałych odpadów komunalnych w pojemnikach SM-110 l. Badaniem objęto przedsiębiorców działających w sąsiednich lub pobliskich do Gminy Nysa miejscowościach o podobnej liczbie mieszkańców. Z badania tego wynika (tajemnica przedsiębiorcy - karty nr 60, 61, 62, 65 i 89), iż przedsiębiorcy ci w cenie netto za wywóz odpadów w pojemniku SM-110 l. stosują zwykle od 5% do 10% zysku. Jeden z badanych przedsiębiorców nalicza od 7% do 13% zysku, jeszcze inny zysk w wysokości 20%, jednakże stosowana przez niego cena jest najniższa spośród badanych przedsiębiorców. Ponadto jeden z badanych przedsiębiorców w ogóle nie nalicza zysku. Powyższe również świadczy o tym, że zysk przyjęty przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w cenie za wywóz pojemnika SM-110 l. w wysokości (...) % w 2005r. oraz ok. (...) % w 2006r. został przyjęty w nadmiernie wygórowanej wysokości co spowodowało, iż przedsiębiorca ten narzuca ceny w nadmiernie wygórowanej wysokości.

Należy również wskazać, iż porównując wysokość stosowanych cen przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. za wywóz pojemnika SM-110 l. oraz wysokość zysku zawartego w tej opłacie, z wysokością ceny oraz zysku stosowanego za wywóz tego pojemnika przez konkurentów tego przedsiębiorcy, wysokość stosowanych cen oraz zysku PGK „EKOM” Sp. z o.o. jest znacznie wyższa niż konkurentów (karty nr 65, 89, 207).

Stosowanie wyłącznie kryteriów kosztowych przy ocenie ceny nadmiernie wygórowanej nie byłoby miarodajne, gdyż podmiot o pozycji dominującej nie poddawany konfrontacji ze strony konkurentów ma łatwą możliwość ujęcia w kalkulacji nieuzasadnionych kosztów, co nie zawsze jest możliwe do udowodnienia. Metoda kosztowa niesie bowiem ze sobą możliwości manipulowania kalkulacją przez wliczenie w cenę pozornych kosztów działalności (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 kwietnia 2003r. sygn. akt XVII Ama 41/02). Dlatego też, pomimo tego, iż podstawą do ustalania cen są kryteria kosztowe, to jednak organ antymonopolowy postanowił dokonać analizy porównania ceny stosowanej przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. z cenami stosowanymi przez innych przedsiębiorców na podobnych rynkach.

Jak ustalił organ antymonopolowy (tajemnica przedsiębiorcy - karty nr 60, 61, 62, 65 i 89), w 2005r. wysokość cen za wywóz pojemnika SM -110 l. stosowana przez badanych przedsiębiorców wynosiła średnio w 2005r. 5,4 zł brutto. Oznacza to, iż cena brutto stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. w wysokości brutto 6,99 zł za wywóz tego pojemnika była o ok. 1,6 zł czyli o ok. 30% wyższa od ceny średnio stosowanej na innych podobnych rynkach.

Natomiast w 2006r. średnia cena za wywóz tego rodzaju pojemnika przez badanych przedsiębiorców wynosiła ok. 5,6 zł, co oznacza, iż opłata 6,99 zł jest nadal o ok. 25% wyższa od ceny średnio stosowanej przez innych przedsiębiorców na innych podobnych rynkach. Oznacza to, iż pomimo tego, że opłata za wywóz pojemnika SM-110 l. nie wzrosła w 2006r. w stosunku do roku 2005r. to należy uznać ją za nadmiernie wygórowaną.

Z pewnością na taki stan rzeczy miała również wpływ dynamika wzrostu tej opłaty, gdyż od stycznia 2000r. do stycznia 2003r. wysokość opłaty za wywóz pojemnika SM-110 l. wzrosła o 54,4%. Natomiast rocznie dynamika wzrostu tej opłaty kształtowała się na poziomie ok. 30% - 2001r., 11% - 2002r. oraz 6,4% w 2003r. Oznacza to, iż roczny wzrost tej opłaty, przekraczał w poszczególnych latach poziom inflacji, czasem w znaczny sposób, co w efekcie spowodowało, iż pomimo tego, że opłata ta jest na tym samym poziomie od 2003r., to jest nadmiernie wygórowana.

Podsumowując należy stwierdzić, że w ocenie organu antymonopolowego, dokonując oceny wysokości ceny za wywóz pojemnika SM-110 l tj. 6,53 zł. netto, według powyższych kryteriów należy uznać, iż cena ta należy do nadmiernie wygórowanych. Powodem stosowania nadmiernie wygórowanej opłaty jest przyjęcie w kalkulacji zysku w wygórowanej wysokości. O tym, iż jest to zysk w wygórowany świadczy nie tylko jego nominalna wielkość ale i kilkakrotnie wyższa wysokość w porównaniu do wysokości zysku uzyskiwanej przez tego przedsiębiorcę z wywozu innych rodzajów pojemników. Podobnie o nadmiernej wysokości zysku, świadczy przyjęcie przez innych przedsiębiorców na podobnych rynkach zysku w wysokości ok. 5%-10%, podczas gdy zysk przyjęty przez PGK „EKOM” od (...) % do (...) % jest kilkakrotnie wyższy od zysku najczęściej stosowanego.

O nadmiernej wysokości opłaty za wywóz pojemnika SM-110 l. świadczy również analiza porównawcza wysokości ceny za wywóz tego pojemnika stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. oraz przez innych przedsiębiorców na podobnych rynkach oraz dynamika wzrostu tej opłaty. Jak ustalono w tym postępowaniu cena stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. jest od 25% do 30% wyższa od ceny średnio stosowanej przez przedsiębiorców na podobnych rynkach.

Dlatego też w ocenie organu antymonopolowego po dokonaniu analizy tej ceny według powyższych kryteriów należy uznać, iż cena za wywóz pojemnika SM-110 l. stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. nie ma związku z wartością ekonomiczną usługi wywozu tego pojemnika i tym samym jest ceną nadmiernie wygórowaną.

Organ antymonopolowy pragnie podkreślić, iż nie neguje prawa przedsiębiorcy działającego w warunkach gospodarki rynkowej oraz posiadającego pozycję dominującą na rynku, do osiągania godziwego zysku z prowadzonej działalności. Osiąganie zysku przez przedsiębiorcę jest warunkiem utrzymania się na rynku gdyż umożliwia jego rozwój (wyrok Sądu Antymonopolowego - obecnie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 kwietnia 2002r. sygn. akt XVII Ama 73/01). Nie można zatem oczekiwać od podmiotu świadczącego takie usługi, aby dobrowolnie rezygnował z zysku lub jego części. Jednakże nie może to oznaczać obciążania odbiorców zyskiem oraz opłatą za świadczone usługi w nadmiernej wysokości. Przedsiębiorca chcący uzyskiwać dodatni wynik ze swojej działalności nie powinien przerzucać ciężarów finansowych swojej działalności takich jak np. koszty trudne do przewidzenia czy też nie ujęte w kalkulacji wstępnej, na odbiorców, a w szczególności tylko na jedną ich grupę tj. gospodarstwa domowe, jeśli skutkiem takiego działania jest stosowanie cen nadmiernie wygórowanych lub też naruszenie w inny sposób przepisów ustawy antymonopolowej.

Prezes Urzędu pragnie również podkreślić, iż nie dał wiary wyjaśnieniom PGK „EKOM” Sp. z o.o. złożonym w tym postępowaniu, iż w kalkulacji opłaty na 2005r. w cenie zysku mieści się koszt składowania odpadów oraz dzierżawy pojemników, gdyż z treści tej kalkulacji wynika jednoznacznie, że osobnymi jej pozycjami są zysk, koszty składowania odpadów oraz dzierżawy tych pojemników (karta nr 53 verte).

Nie można również uznać za usprawiedliwienie stosowania nadmiernie wygórowanej ceny za wywóz pojemnika SM-110 l. zamiaru PGK „EKOM” Sp. z o.o. do zachęcania odbiorców do korzystania z innych - większych pojemników (karta nr 67). Wybór pojemnika o danej wielkości zależy od ilości gromadzonych miesięcznie odpadów w gospodarstwie domowym i powinien należeć wyłącznie do konsumenta. Natomiast zachęta PGK „EKOM” Sp. z o.o. do korzystania z innych rodzajów pojemników, może się wyrażać np. poprzez obniżenie cen za ich wywóz, a nie przez zawyżanie cen za wywóz pojemnika SM-110 l.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż grupą odbiorców, która uiszcza nadmiernie wygórowane opłaty za wywóz odpadów w pojemnikach SM-110 l. są przede wszystkim indywidualne gospodarstwa domowe, które gromadzą odpady stałe właśnie w tego rodzaju pojemnikach. Odbiorcy ci z racji wytwarzania miesięcznie mniejszej ilości odpadów niż przedsiębiorcy, nie są zainteresowani gromadzeniem odpadów w pojemnikach większych niż SM-110 l. Korzystanie przez gospodarstwa domowe z większych pojemników byłoby dla tych odbiorców nieekonomiczne. Dlatego też pojemniki o pojemnościach 1100 l. oraz 7000 l. nie są substytucyjne dla pojemników SM-110 l. Skutkiem powyższego nadmiernie wygórowanymi

opłatami za wywóz odpadów w pojemnikach SM-110 l., są obciążani indywidualni konsumenci czyli najslabsi uczestnicy tego rynku.

Zdaniem organu antymonopolowego zarówno analiza kalkulacji opracowanych przez tego przedsiębiorcę jak i wysokości przyjętego zysku, a także porównanie tego zysku oraz stosowanych cen z zyskiem i cenami stosowanymi przez innych przedsiębiorców na podobnych rynkach, prowadzą do wniosku, iż opłata za wywóz pojemnika SM-110 l. w wysokości 6,53 zł netto (6,99 zł brutto) jest ceną nadmiernie wygórowaną w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Wobec powyższego organ antymonopolowy uznał, iż została w niniejszej sprawie spełniona przesłanka narzucania nadmiernie wygórowanych cen.

Stąd też orzeka się jak w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji.

2. Stosownie do art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną, jeżeli przedsiębiorca ten dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5 w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu o jakim mowa w art. 8 tej ustawy, w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Wysokość nałożonej kary powinna spełniać funkcję prewencyjną tj. zapobiegać w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy, a także i represyjną tj. stanowić reperkusję za jej naruszenie.

Organ antymonopolowy uznał w punkcie I.1 niniejszej decyzji, iż działania PGK „EKOM” Sp. z o.o. naruszyły art. 8 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy, co wykazano w uzasadnieniu do tego punktu decyzji.

Dlatego też nałożenie na tego przedsiębiorcę kary pieniężnej jest celowe. Kary pieniężne stosowane są w sytuacjach, gdy zachowanie przedsiębiorcy nie tylko jest bezprawne, ale można także sprawcy przypisać winę w znaczeniu subiektywnym. Analizując kwestię winy PGK „EKOM” Sp. z o.o., należy stwierdzić, iż jako przedsiębiorca o wieloletnim doświadczeniu, powinien sobie zdawać sprawę, że podejmowanymi decyzjami nie może naruszać przepisów ustawy antymonopolowej, w tym narzucać odbiorcom nadmiernie wygórowane ceny, tym bardziej, iż już raz było przeciwko temu przedsiębiorcy prowadzone postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję zakończone decyzją nr RKT-27/2001, w której stwierdzono naruszenie przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. przepisów tej ustawy oraz którą nałożono na tego przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 7.708,8 PLN.

Biorąc pod uwagę przedstawiony przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. rachunek zysków i strat za 2005r. (karta nr 139), maksymalny wymiar kary z uwzględnieniem zasad określonych w art. 101 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy mógł wynieść około 604.343,5 PLN.

Przy ustalaniu wymiaru kary pieniężnej, organ antymonopolowy uznał, że wysokość kary należy ustalić w oparciu o dane dotyczące wartości sprzedaży dóbr lub usług mających związek z naruszeniem przepisów ustawy antymonopolowej. W związku z tym Prezes Urzędu uwzględnił wartość sprzedaży dóbr lub usług zrealizowanych przez tego przedsiębiorcę w roku kalendarzowym poprzedzającym wydanie tej decyzji, mających bezpośredni związek z naruszeniem przepisów ustawy antymonopolowej. Przychód PGK „EKOM” Sp. z o.o. z tytułu wywozu pojemników SM-110 l. wyniósł w przybliżeniu w 2005r. (...) zł. ((...) pojemników x 2 x 12 m-cy x 6,99 zł.). Jednakże organ antymonopolowy postanowił w niniejszej sprawie nałożyć karę pieniężną w wysokości 30.000 zł. co wynosi ok. (...) % powyżej ustalonej kwoty i co stanowi ok. 5% kary maksymalnej jaka mogłaby być nałożona w niniejszej sprawie.

Miarkując wysokość kary, uwzględniono fakt, iż praktyka ograniczająca konkurencję, polegająca na pobieraniu opłat za świadczone usługi odbierania odpadów stałych w pojemnikach SM -110 l. wywarła negatywne skutki przede wszystkim dla najslabszych uczestników tego rynku tj. gospodarstw domowych. Nałożenie kary pieniężnej ma być podkreśleniem winy tego przedsiębiorcy oraz naganności stosowania praktyk, które spowodowały w szczególności negatywne skutki dla indywidualnych gospodarstw domowych gromadzących odpady w pojemnikach SM-110 l. Nakładając karę pieniężną w takiej wysokości Prezes Urzędu wzięł również

pod uwagę, iż przedsiębiorca ten dopuścił się po raz drugi naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej w sposób opisany w punkcie I.1 tej decyzji.

Ponadto należy wskazać, iż działania tego przedsiębiorcy wprowadziły naruszyły zasady konkurencji na rynku usług usuwania odpadów w Gminie Nysa oraz spowodowały, iż indywidualne gospodarstwa domowe były zmuszone do uiszczania opłat w nadmiernie wygórowanej wysokości, jednakże praktyka o jakiej mowa w punkcie I.1 nie ma charakteru nieodwracalnego, gdyż zaprzestanie stosowania stwierdzonej w tym punkcie praktyki spowoduje, iż opłata za wywóz odpadów w pojemniku SM-110 l. nie będzie pobierana w nadmiernie wygórowanej wysokości.

Ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej, uwzględniono również, że stosowana przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. praktyka ma ograniczony terytorialnie zasięg oddziaływania, gdyż przedsiębiorca ten poprzez swoje działania, naruszył przepisy ustawy antymonopolowej tylko na lokalnym rynku świadczenia usług odbierania odpadów w Gminie Nysa.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej przesłanki Prezes Urzędu postanowił nałożyć na tego przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 30.000 PLN (słownie: trzydzieści tysięcy złotych), co stanowi ok. 5% kary maksymalnej jaka mogłaby być nałożona za naruszenie przepisów ustawy.

Zdaniem organu antymonopolowego kara pieniężna nałożona w powyższej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej i pełni funkcję represyjną, gdyż podkreśla naganność zachowania przedsiębiorcy, który dopuścił się stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Jednocześnie nałożona kara pełni funkcję prewencyjną, gdyż zapobiega stosowaniu w przyszłości sprzecznych z interesem publicznym praktyk ograniczających konkurencję.

Mając na uwadze powyższe okoliczności organ antymonopolowy uznał, iż kara pieniężna w ww. wysokości jest odpowiednią sankcją finansową do stopnia naruszenia przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. przepisów tej ustawy.

Dlatego też postanowiono nałożyć na PGK „EKOM” Sp. z o.o. karę pieniężną w wysokości 30.000 zł.

Stąd też orzeczono jak punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy antymonopolowej karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 w/w ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku stwierdzono naruszenie przepisów tej ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty tego postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez PGK „EKOM” Sp. z o.o. praktyk ograniczających konkurencję zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania organ antymonopolowy w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przepisów tej ustawy. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki w wysokości 115 zł (słownie: sto piętnaście złotych) związane z wymianą korespondencji. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć PGK „EKOM” Sp. z o.o. kosztami tego postępowania w wysokości 115 zł i zobowiązać do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Stąd należało orzec jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z 479(28) § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego

w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479(28) § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

ALICJA KRAL